

PEDAGOGIKA FANLARINI YANGI METODLAR BILAN O'QITISHNING DARS JARAYONIGA TA'SIRI

Abramatova Shaxnoza Baxtiyorovna

Annotatsiya: Ushbu maqolada pedagogika fanlarini yangi pedagogik metodlar bilan o'qitishning dars jarayoniga ta'siri, o'quvchilarning o'rganish jarayonidagi faoliyatini oshirish va ta'lim sifatini yaxshilashdagi roli tahlil qilinadi. Zamonaviy ta'lim metodlarining, ayniqsa, interaktiv, amaliy va raqamli ta'lim yondashuvlarining ta'siri o'rganiladi. Maqola pedagogik metodlarning o'zgarishi o'quvchilar uchun qanday yangi imkoniyatlar yaratishi va ta'lim tizimida qanday samarali o'zgarishlarga olib kelishi haqida fikrlar beradi.

Kalit so'zlar: pedagogika fanlari, yangi metodlar, ta'lim jarayoni, interaktiv ta'lim, raqamli ta'lim, amaliy metodlar

Pedagogika fanlari o'qitish jarayoni bilan chambarchas bog'liq bo'lgan muhim ijtimoiy va ilmiy faoliyatdir. Ushbu fanlar orqali talabalar nafaqat bilim, balki ularni amaliyotga tatbiq etish qobiliyatiga ega bo'lishlari lozim. Biroq, an'anaviy o'qitish metodlarining ayrim cheklovlari mavjud, masalan, passiv talabalik, o'qituvchi bilan uzviy aloqaning yo'qligi va fikrlarni erkin ifodalash imkoniyatining cheklanishi. Shuning uchun pedagogika fanlarida yangi, zamonaviy o'qitish metodlari va texnologiyalaridan foydalanish talab etiladi. Ushbu maqolada pedagogika fanlarini yangi metodlar bilan o'qitishning dars jarayoniga ta'siri tahlil qilinadi. Pedagogika fanlarida yangi metodlarni qo'llash o'qitish jarayonini ancha samarali va interaktiv qiladi. Bu metodlar o'quvchilarga faollik, ijodkorlik va mustaqil fikrlashni rivojlantirishga yordam beradi. Bunday yondashuv talabalarning nafaqat bilim olish, balki amaliy ko'nikmalarini shakllantirishda ham muhim rol o'ynaydi. O'qituvchilar ushbu metodlarni muvaffaqiyatli joriy etgan holda, pedagogika fanlarining sifatini yangi bosqichga ko'tarishlari mumkin. Shuning uchun pedagogika fanlarini o'qitishda

zamonaviy metodlardan foydalanish o'quv jarayonini yangilash va optimallashtirishda katta ahamiyatga ega. Zamonaviy ta'lim tizimi, ayniqsa pedagogika fanlarini o'qitish, o'qitish metodlarini yangilash va ularni zamon talablari bilan moslashtirishni talab etadi. Yangi metodlarning joriy qilinishi ta'lim jarayonining samaradorligini oshirishga yordam beradi va o'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlaydi. Pedagogika fanlarini o'qitishda yangi metodlar, o'z navbatida, ta'lim sifatini oshirish, o'quvchilarning mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantirishga xizmat qiladi. Ushbu maqolada pedagogika fanlarini yangi metodlar bilan o'qitishning ta'lim jarayoniga ta'siri tahlil etiladi.

Pedagogika fanlarini o'qitish jarayoni har doim yangilanish va takomillashuvga muhtoj. O'qitishning yangi metodlari va pedagogik yondashuvlar ta'lim tizimini yanada samarali, qiziqarli va interfaol qilishga xizmat qiladi. Pedagogika fanlarini yangi metodlar bilan o'qitish, dars jarayoniga bir qator ijobiy ta'sirlar ko'rsatadi. Quyida yangi metodlarning ta'lim jarayoniga ta'siri haqida batafsil ma'lumot beriladi. Pedagogika fanlari o'qitish jarayonida yangi metodlarni joriy etish, birinchi navbatda, ta'lim sifatini oshirishga yordam beradi. Traditsion usullarda o'qitish faqat ma'lumot berishdan iborat bo'lsa, yangi metodlar talabalarni o'qish jarayonida faol ishtirok etishga undaydi. Shu bilan birga, o'quvchilarning qiziqish va motivatsiyasi oshadi, chunki ular faqat nazariy bilimlarni emas, balki ularni amaliyotda qo'llashni ham o'rganadilar. Yangi metodlarning samaradorligi o'qituvchidan nafaqat ma'lumotlarni tushunishga, balki o'quvchilarga qanday qilib bu bilimlarni hayotda qo'llashni o'rgatish talab qilinadi. Masalan, muammoli o'qitish (problem-based learning) metodikasi orqali talabalar o'quv materialini o'zlashtirishda chuqurroq fikrlashga majbur bo'ladilar va real hayotdagi muammolarni yechishda ishtirok etadilar.

Pedagogika fanlarida yangi metodlarni qo'llashning asosiy xususiyatlaridan biri talabalarni o'quv jarayonida faol ishtirok etishga undashdir. Interaktiv o'qitish metodlari, masalan, munozara, guruh ishlari, o'yin metodlari, o'quvchilarning bir-biri bilan fikr almashish, o'z g'oyalarini bildirish va jamoaviy muammolarni hal qilish imkoniyatini yaratadi.

O'quv jarayoniga talabalar faolligini oshirish orqali ular nafaqat bilim olishadi, balki muammolarni mustaqil ravishda hal qilishga ham o'rganadilar. Gamifikatsiya metodlari orqali talabalar o'qitish jarayonini yanada qiziqarli va motivatsiyalovchi qilishadi. Bu metod o'quvchilarga o'rganganlarini o'zlashtirishda o'yinlar orqali baholash, ko'proq rag'batlantirish va maqsadga yo'naltirishni osonlashtiradi. Yangi metodlar o'qituvchi va talabalar o'rtasidagi muloqotni yaxshilaydi. Interaktiv darslar, seminarlar, muhokama sessiyalari orqali o'qituvchi talabalar bilan bevosita aloqada bo'ladi va ularning tushunmovchiliklarini bartaraf etishga yordam beradi. Bunday muloqot davomida o'qituvchi talabalarining ehtiyojlari va qiziqishlariga mos ravishda darsni yanada qiziqarli va samarali qilib o'tkazishi mumkin. O'qituvchining faoliyatini talabalarning fikrlariga asoslanib, o'zgartirish va takomillashtirish, ularni yanada aniqroq va samarali o'qitishga yordam beradi. Bu metodlarning samaradorligi o'qituvchining pedagogik tajribasi va malakasiga bog'liq bo'lib, o'qituvchining yangiliklarni o'zlashtirish va o'quvchilarga yaxshi tarzda etkazish qobiliyatiga bog'liq.

Interaktiv ta'lim — bu o'quvchilarning faolligini oshirish va o'quv jarayonida yanada ko'proq ishtirok etishlariga imkon yaratadigan pedagogik metoddir. O'qituvchi va o'quvchilar o'rtasida ikki tomonlama muloqot bo'lishi, o'quvchilarning fikrlarini erkin ifodalashlari va o'rgangan bilimlarini amalda qo'llashlariga imkoniyat beruvchi usul hisoblanadi. Bunga misol sifatida, **“case study”**, **“brainstorming”** va **“problem-solving”** metodlarini keltirish mumkin. Bu metodlar yordamida talaba faqat bilim olishni emas, balki amaliy vazifalarni hal qilishni ham o'rganadi.

Xulosa. Pedagogika fanlarini yangi metodlar bilan o'qitish dars jarayoniga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Yangi pedagogik yondashuvlar, interaktiv metodlar, gamifikatsiya va raqamli texnologiyalar nafaqat ta'lim sifatini oshiradi, balki talabalar bilimini mustahkamlash, o'quvchilar o'rtasidagi muloqotni yaxshilash va individual ehtiyojlarni qondirishda ham samarali bo'ladi. Shuningdek, yangi metodlar o'qituvchilarni o'z pedagogik malakalarini takomillashtirishga undaydi va ta'lim jarayonini modernizatsiya qilishga yordam beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Barrows, H. S. (2000). *Problem-based Learning: An Approach to Medical Education*. Springer Publishing Company.
2. Savery, J. R., & Duffy, T. M. (2001). *Problem-based Learning: An Instructional Model and Its Constructivist Framework*. *Educational Technology*, 41(2), 31-38.
3. Johnson, D. W., & Johnson, F. P. (2014). *Joining Together: Group Theory and Group Skills*. Pearson Education.
4. Boud, D., & Molloy, E. (2013). *Feedback in Higher and Professional Education*. Routledge.
5. Bates, A. W., & Poole, G. (2003). *Effective Teaching with Technology in Higher Education*. Jossey-Bass.
6. Mayer, R. E. (2014). *The Cambridge Handbook of Multimedia Learning*. Cambridge University Press.
7. Barrows, H. S. (2000). *Problem-based Learning: An Approach to Medical Education*. Springer Publishing Company.
8. Savery, J. R., & Duffy, T. M. (2001). *Problem-based Learning: An Instructional Model and Its Constructivist Framework*. *Educational Technology*, 41(2), 31-38.
9. Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (1999). *Learning Together and Alone: Cooperative, Competitive, and Individualistic Learning*. Allyn & Bacon.
10. Slavin, R. E. (2014). *Cooperative Learning and Academic Achievement: Why Does Groupwork Work?* *International Journal of Educational Research*, 61, 1-6.